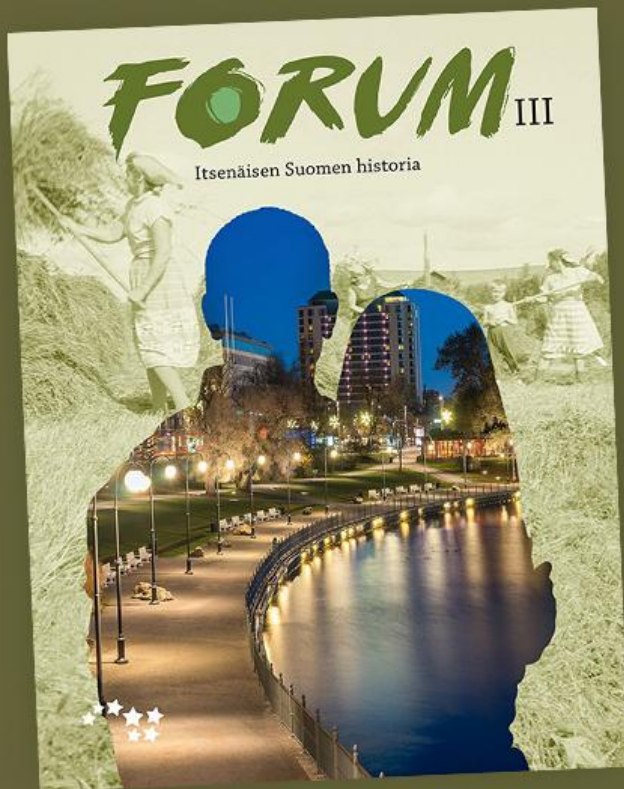

Luku 17

Kekkosen valtakunta

Oppikirjan sivut 141-151

Kotitehtävät:

- LUE kpl 17 "Kekkonen valtakunta" s. 142-153
 - Tehtäviin 1.-3. liittyvä taulukko
 - Kuva- ja videotehtävä pedanetissä

Valinta presidentiksi niukasti valitsijamies- äänin 151-149

***→ Kommunistien taktikointi,
äänet NL:n tuella Kekkoselle?
Muut ehdokkaan heidän kannalta
Huonompia.***

(Paasikivi vanha)

***Ratkaiseva ääni? Penna Tervo tai
mieltään muuttanut ML:n valitsijamies.***

[Suomen presidentinvaali 1956 – Wikipedia](#)

Penna Tervo sd

[...kekkonen, kekkonen, kekkonen...](#)

Kekkosen valtakunta

"VALTIO
OLEN
MINÄ!"

Suomi oli Kekkonen valtakunta?

- **Pitkä presidenttikausi - 25 vuotta!**
- **Hyvät suhteet NL:oon tekivät Kekkosesta lähes korvaamattoman; esim. poikkeuslaki 1973–74.**
- **Oli aktiivinen hallitsija ja puuttui henkilökohtaisesti maan asioihin.**
- **Näkyvä rooli ulkopolitiikan johtajana.**
- **Monet keskeiset virkamiehet olivat Kekkonen luottomiehiä.**

Suomi oli Kekkosen valtakunta?

- **Toisaalta Kekkosen asema ei ollut lähelläkään diktatuuria.**
- **Oppositio oli koko ajan olemassa ja lehdistöllä oli sananvapaus, vaikka sitä yritettiin ohjailla.**
(vrt. nyk. Unkari ja Puola)

Kekkosvitsit: pedanet

<https://www.youtube.com/watch?v=3hRtxGBgsMw>

<https://www.youtube.com/watch?v=RGZlMRJZHao>

KEKKONEN JATKAA (1956-82)

➤ Kv. suhteiden kiristytminen v. 1955 jälkeen

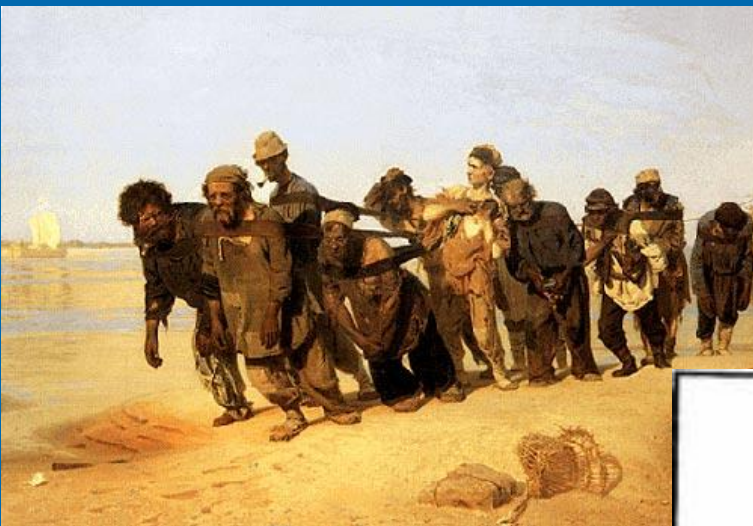
- Unkari, Suez, Länsi-Saksa NATO:on...

➤ Yöpakkaset 1958

- Vaaleissa SKDL:stä suurin puolue Eduskuntavaalit 1958
- SDP:n (Fagerholm) hallitus 1958 → kommunistit vastustivat, joutuivat syrjään hallituksesta
- NL:n arvostelu → tal. ja pol. suhteet poikki
- Suomeen uusi maalaisliittolainen hallitus
- Kekkosen Leningradiin → henk.koht. suhteet NL:oon
 - Suhteet ennalleen
 - Maalaisliiton ja Kekkosen asema vahvistui
 - NL:n arvostelu kiellettyä, Kekkosesta Suomen ”kuningas”

➔ NL vaikutti Suomen hallitusten koostumukseen!

Volgan lautturit

Ilya Repin

Nimen kriisille antoi Nikita Hruštšov, joka julisti Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden ajautuneen "yöpakkasiin".

"Tämä oli huonoin puhe, minkä olen koskaan pitänyt, mutta eipä ollut itse kirjoittamani." Kekkonen

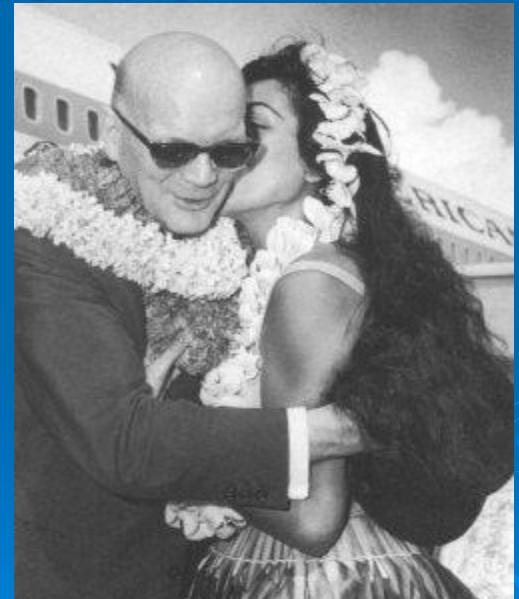

Kari Suomalainen

	Yöpakkaset 1958–59	Noottikriisi 1961
kansainvälinen tausta	NL huolestui Länsi-Saksan sotilaallisesta vahvistumisesta, liittyi NATO:oon. Suomen YYA-sopimuksessa oli maininta Saksan uhasta	
sisäpoliittinen tausta	Vuoden 1958 vaaleissa suurimmaksi puolueeksi noussut SKDL jätettiin syrjään enemmistöhallituksesta.	
Neuvostoliiton reaktio	NL ei luota Suomen ulkopoliittiseen linjaan. Katkaisi kauppasuhteet Suomeen ja veti suurlähettiläänsä Helsingistä.	
kriisin ratkaisu	Suomessa hallituksen ero ja uuden hallituksen nimittäminen.	
seuraukset	NL sai otteen Suomen sisäpolitiikasta ja osoitti Suomelle, mikä sen paikka on kylmän sodan maailmassa.	

KEKKONEN JATKAA (1956-82)

- **Noottikriisi 1961** — Berliinin muuri, NATO:n laajeneminen, lännen vahvistuminen...
- **Suomen presidentin vaalit tulossa**
- **vastakkain Maalaisliiton Kekkonen ja sos.dem. + oikeiston Olavi Honka**
→ **Honka-liitto**
- **NL:n nootti**
 - eduskunnan hajotus
 - **Kekkonen Novosibirskiin**
 - **Honka luopuu**
 - **Maalaisliiton hallitus**

➔ **Kekkosen valinta pres. uudelleen varmistuu!**

➔ **NL:n vaikutus!**

<https://areena.yle.fi/1-50094526>

KEKKONEN JATKAA (1956-82)

➤ Miksi nootti?

1. Hrustsevin motiivit

- Kekkonen NL:lle paras ehdokas
- turvasi NL:n edut Berliinin kriisissä
- tuki hänen omaa asemaansa NL:ssa

2. Yritykset syrjäyttää Kekkonen

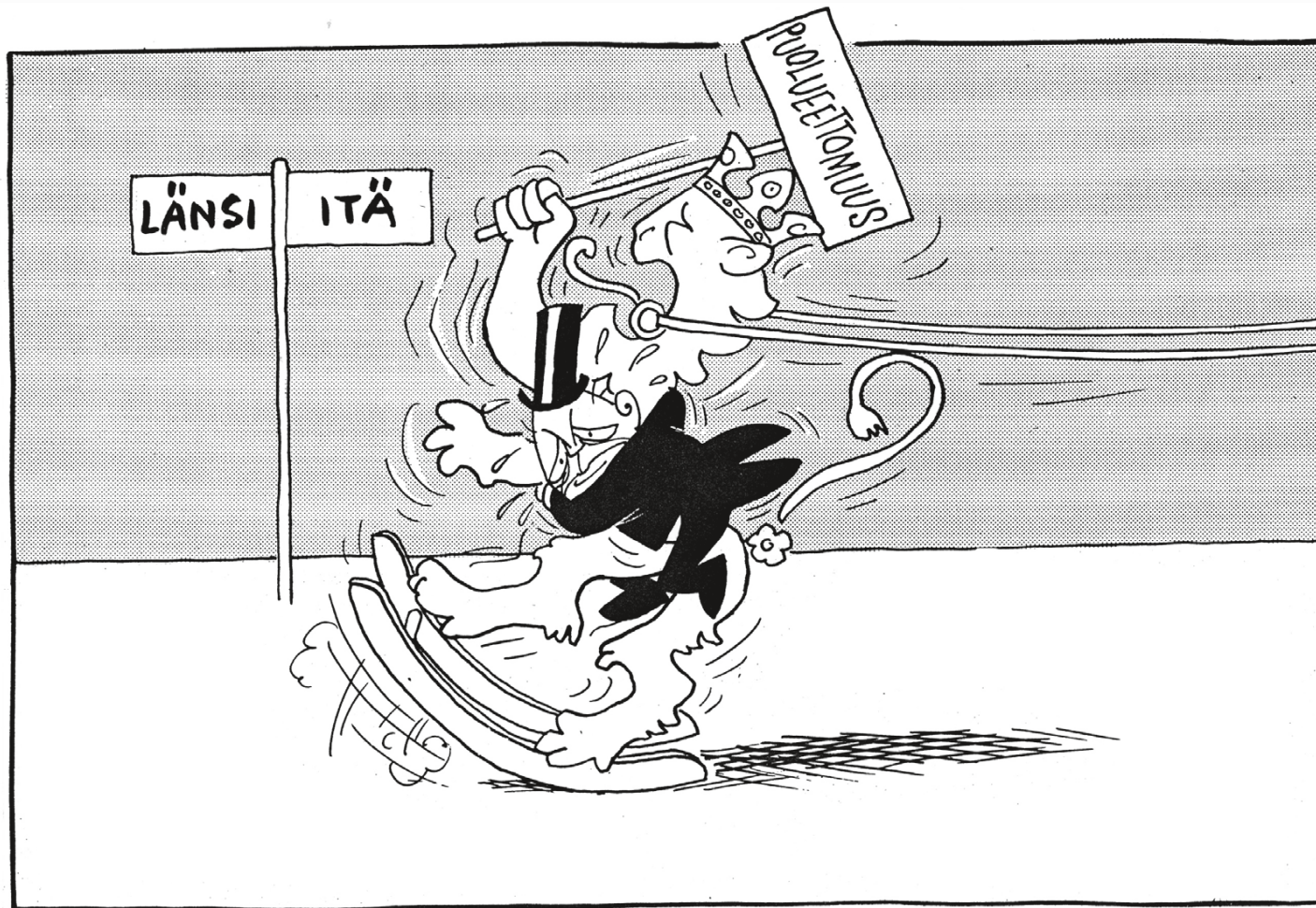
- tilasiko Kekkonen nootin?

3. Varoitus Ruotsille, Tanskalle ja Norjalle

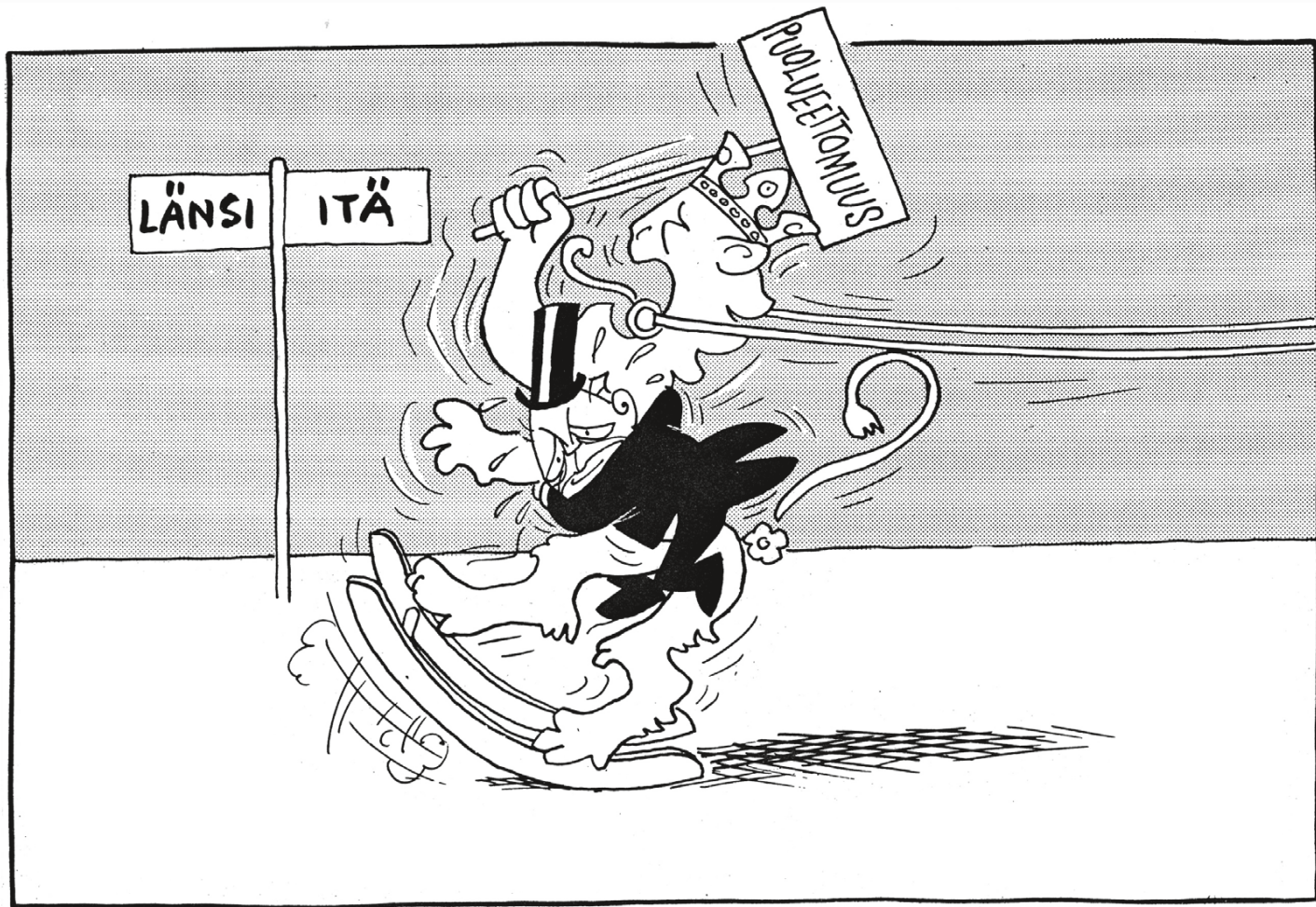
4. Muistutus USA:lle Suomen asemasta

➤ Kekkonen asema vahvistuu, kommunistit ei enää niin tärkeitä NL:lle

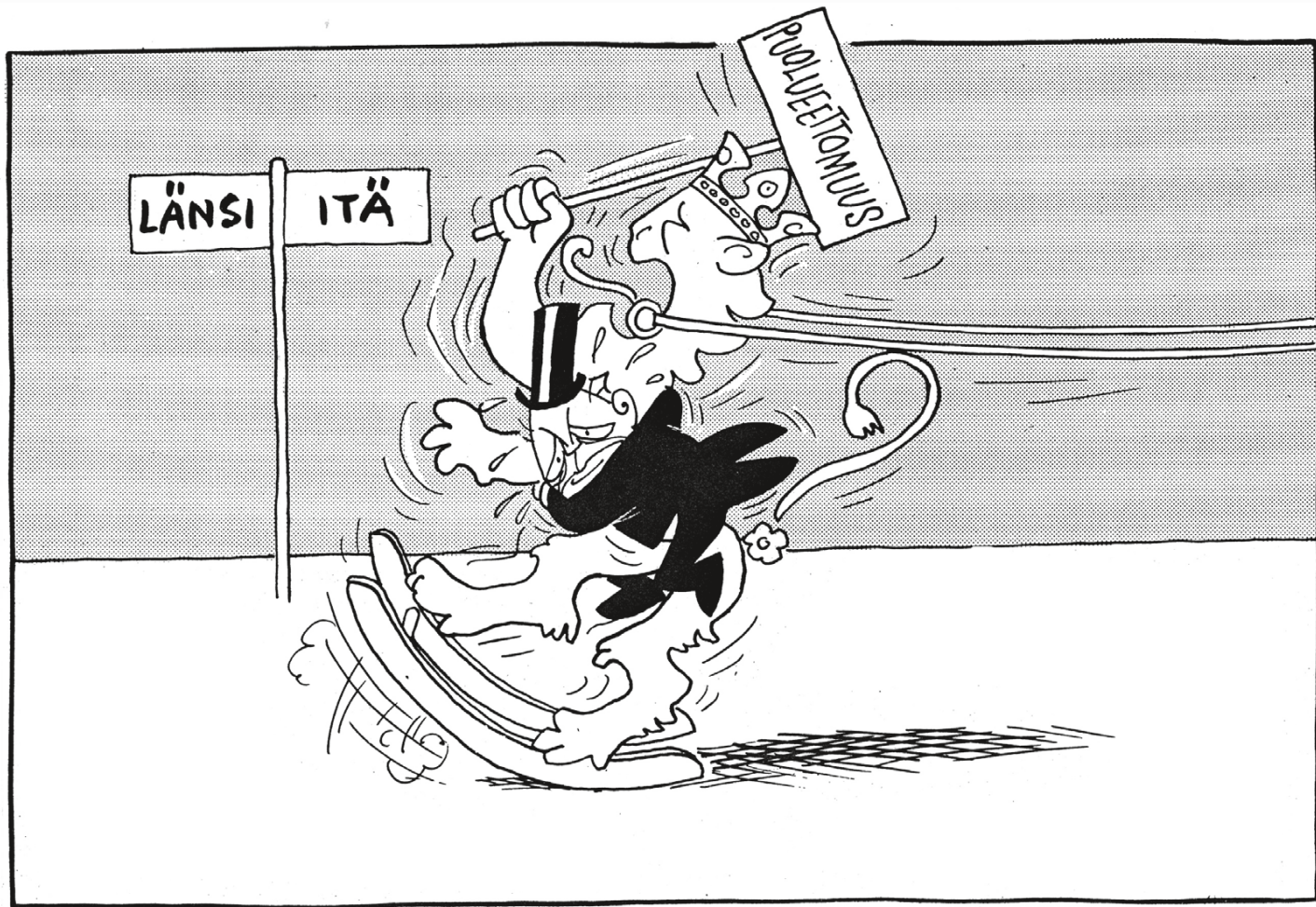
	Yöpakkaset 1958–59	Noottikriisi 1961
kansainvälinen tausta	NL huolestui Länsi-Saksan sotilaallisesta vahvistumisesta (NATO). Suomen YYA-sopimuksessa oli maininta Saksan uhasta.	Itä-Saksa rakensi Berliinin muurin (elokuu 1961) ja kiristynyt tilanne ajoi suurvallat sodan partaalle.
sisäpoliittinen tausta	Vuoden 1958 vaaleissa suurimmaksi puolueeksi noussut SKDL jätettiin syrjään enemmistöhallituksesta.	Suomessa oli tulossa presidentinvaalit, joissa Kekkosen vastainen liittouma (ns. Honka-liitto) näytti vahvalta. Kekkonen USA:ssa.
Neuvostoliiton reaktio	NL ei luota Suomen ulkopoliittiseen linjaan. Katkaisi kauppasuhteet Suomeen ja veti suurlähettiläänsä Helsingistä.	NL lähetti Suomelle nootin (lokakuu 1961): vaadittiin YYA-sopimuksen mukaisia neuvotteluja yhteisestä puolustuksesta.
kriisin ratkaisu	Suomessa hallituksen ero ja uuden hallituksen nimittäminen.	Kekkonen matkusti neuvotteluihin Novosibirskiin ja onnistui välttämään konsultaatiot.
seuraukset	NL sai otteen Suomen sisäpolitiikasta ja osoitti Suomelle, mikä sen paikka on kylmän sodan maailmassa.	Kekkosen voitto vaaleissa varmistui ja hänestä tuli ulkopoliitiikan takuumies. Tuliko Suomesta Kremlin vahtikoira?

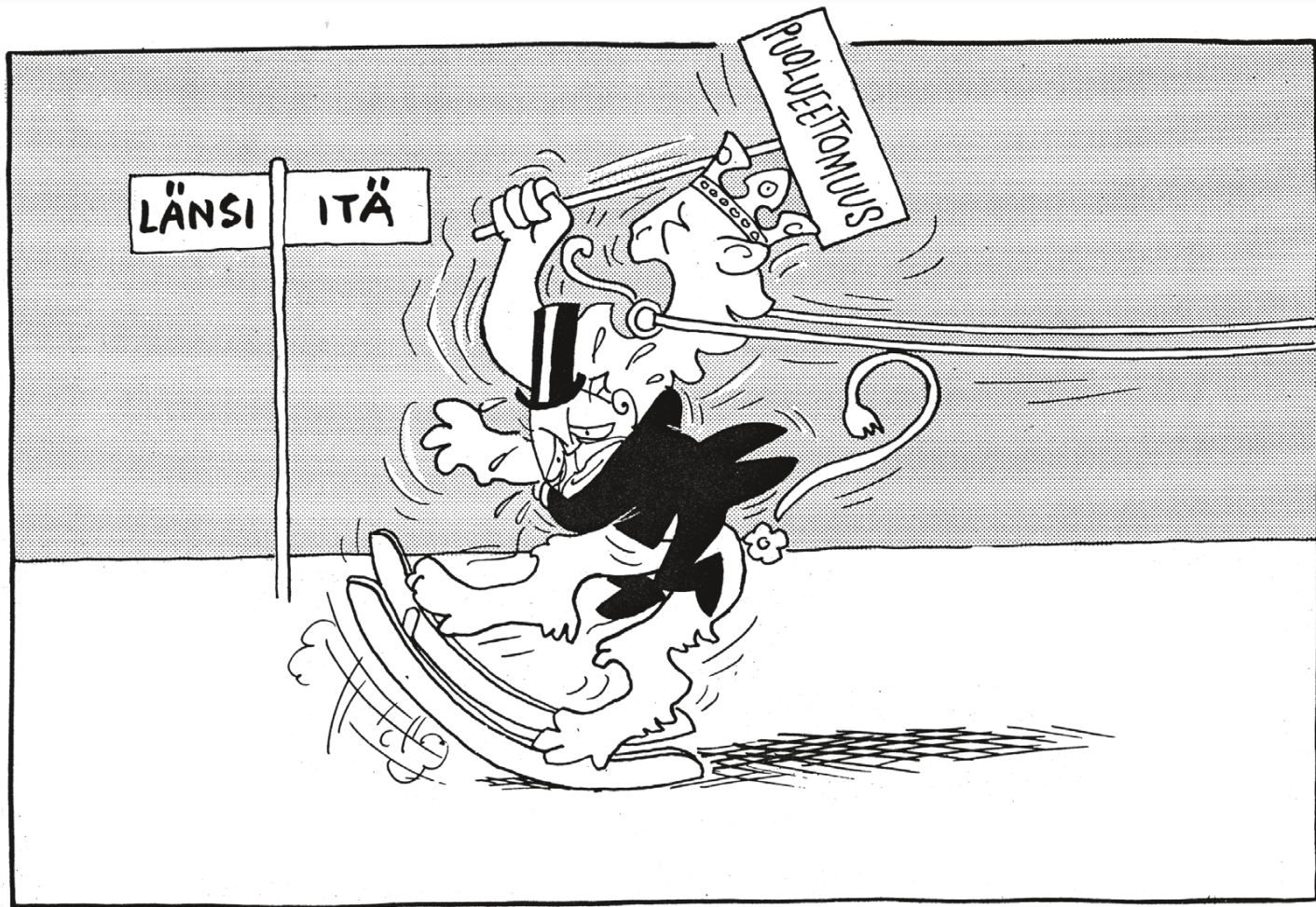
Pääministeri V.J. Sukselainen ratsastaa Suomen leijonavaakunalla ja pyrkii kohti länttä.

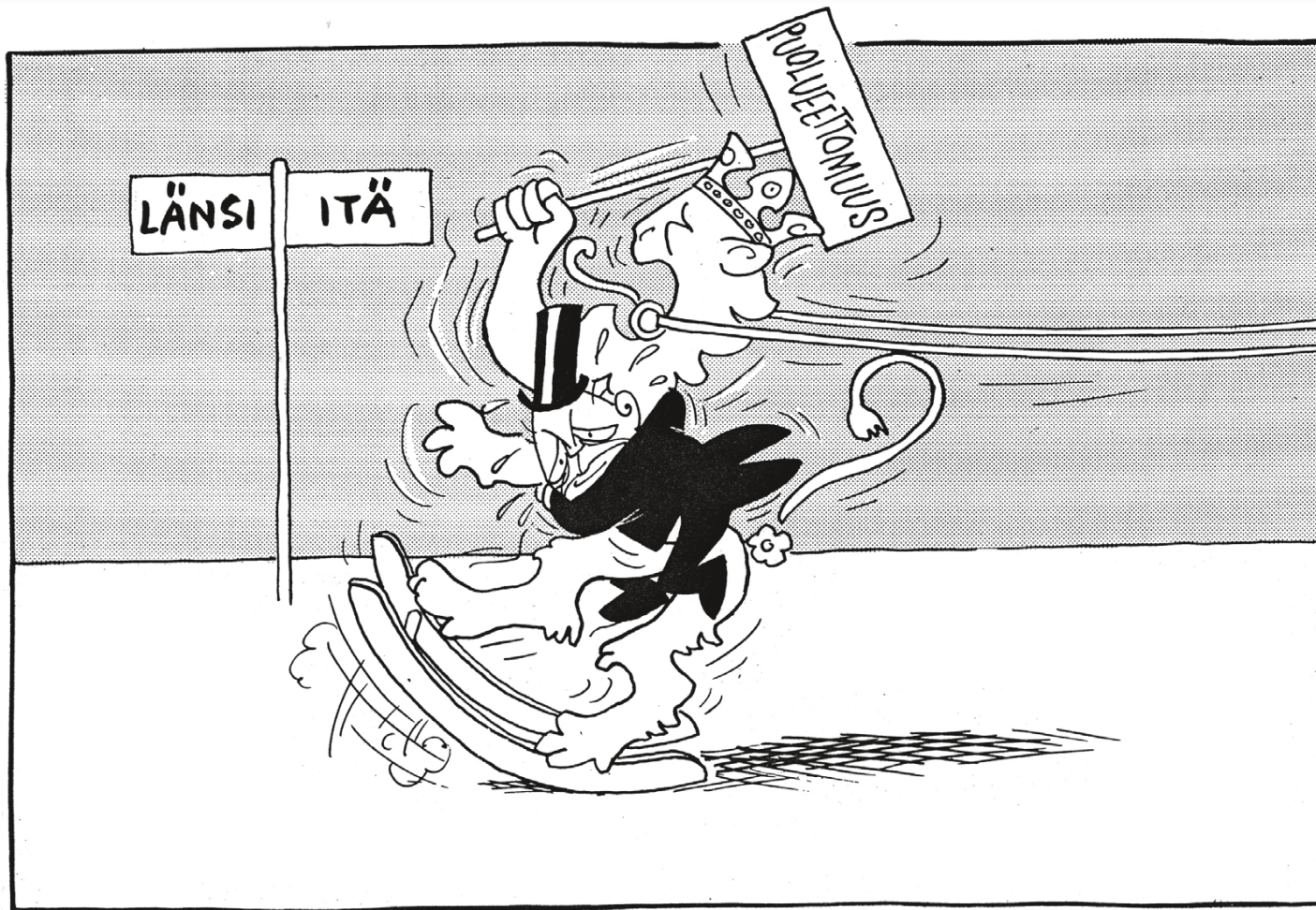
Leijona on kuvattu keinuhevoseksi, ja sen tassussa on miekan sijaan kyltti "puolueettomuus".

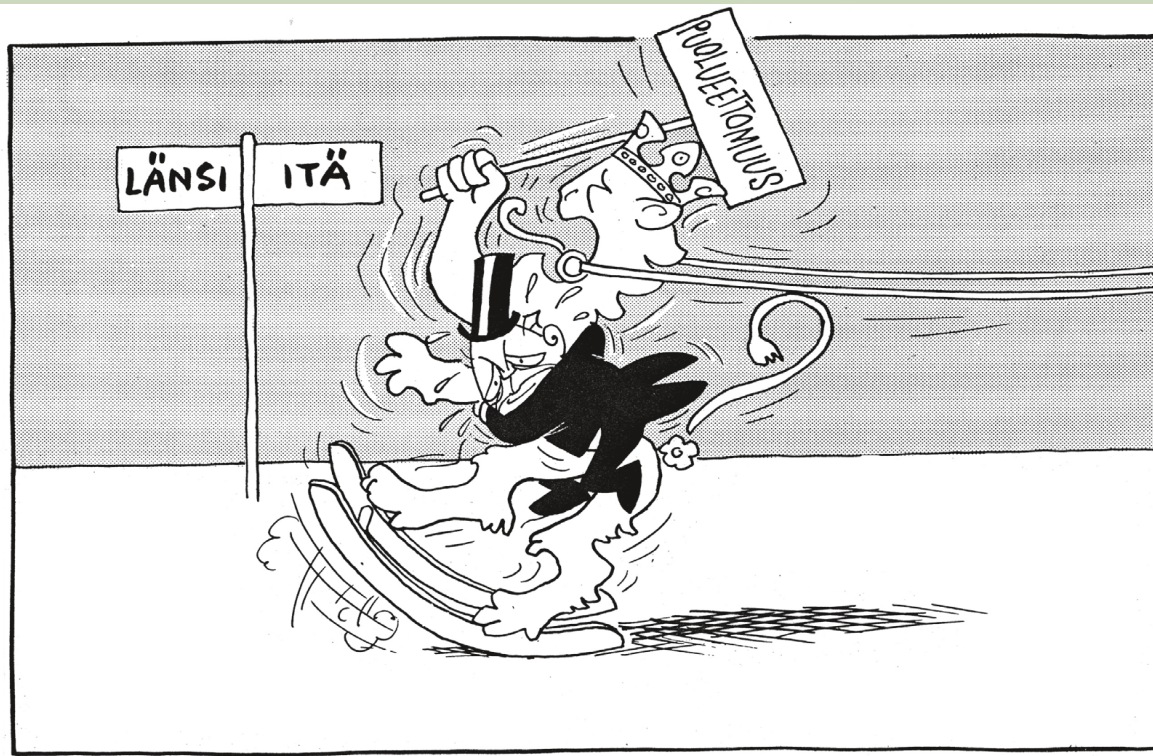
**Pääministerin on vaikeaa pysyä selässä,
sillä leijonan ohjaksia vedetään idästä eli
Neuvostoliitosta.**

**Ohjaket ovat niin tiukalla, että
Suomi on selkeästi idän puolella.**

**Neuvostoliitto pystyy "ravistelemaan"
Suomea ja asettamaan
puolueettomuuden kyseenalaiseksi.**

Pilakuva on julkaistu 1959, joten se on kannanotto **yöpakkaskriisiin.**

Neuvostoliitto pelkäsi, että hallitus vie Suomen lähemmäksi länttä. Hallitus jätti eroanomuksen, koska sen kokoonpano ei miellyttänyt Neuvostoliittoa.

1. Millaisen kuvan kooste antaa Kekkosesta?

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2010/08/31/kekkonen-elaa-arkistossa#media=48861>

- **Tavallinen ihminen**
- **Urheilullinen, hyväkuntoinen**
- **Ulkoilmasta pitävä**
- **Realisti**
- **Harkitseva**
- **Itsenäinen**
- **Positiivinen kuva!**

2. Millaisen kuvan kooste antaa Kekkosesta?

<https://areena.yle.fi/1-4254825>

Kuva on huomattavasti kriittisempi!

- **Kekkosta kyllä ihannoitiin suuresti Suomessa ja hänen saavutuksensa tunnustettiin ulkomaita myöten.**
- **Video kuvaa Kekkosta oikeana ihmisenä, eikä pelkästään vaan presidenttinä.**
- **Dokumentti antaa syvällisemmän ja monipuolisemman kuvan Kekkosesta.**
- **Kekkonen otti suoraan selvän johtajan roolin Suomessa, ehkä vähän häikäilemättömstikin.**
- **Olisi halunnut tunnustusta työstään ETYK:in järjestämiseksi Nobelin rauhanpalkinnon, muttei saanut.**

Suomettuminen

- Suomessa huomioitiin NL:n mielipiteet sisäpolitiikassa, esim.:
 - kokoomuksen oppositiokausi
 - ”Moskovan kortin” käyttäminen
 - ”kotiryssä -järjestelmä”
 - Sensuuri ja itsesensuuri
 - NL:a ihannoivia lehtiä sekä radio- ja tv-ohjelmia (YLE)
 - Ulkopolitiikassa Suomi myötäili NL:n kantoja
 - Historiantutkimus vältteli Neuvostoliiton kannalta hankalia aiheita esim. IIMS:n liittyen.

→ ”Finlandisierung” = suomettuminen

Tehtävä 4: Puolusta ja **kritisoi väitettä: Suomi oli itsenäinen maa vuosina 1945–91.**

Vastaa:

1. Pariisin rauhaan asti (1947) Suomessa ollut valvontakomissio vähensi Suomen itsenäisyyttä.

– Olihan maassa ulkomainen elin, jolla oli suuret toimivaltuudet ("valtio valtiossa").

2. NL:n vaikutusvalta Suomessa nakersi Suomen riippumatonta asemaa.

→ **Suomi joutui ottamaan niin sisä- kuin ulkopolitiikassaankin NL:n näkökulman huomioon tavalla, jonka voidaan ajatella vähentäneen Suomen valtaa tehdä itsenäisiä päätöksiä.**

Tehtävä 4: Puolusta ja kritisoi väitettä: Suomi OLI itsenäinen maa vuosina 1945–91.

Puolesta:

- **Suomea ei miehitetty sodan seurauksena, ja sillä oli edelleen kaikki itsenäisen maan tunnusmerkit.**
- **Suomi päätti omista asioistaan itse ja esiintyi riippumattomana valtiona useilla kansainvälisillä foorumeilla (esim. YK).**